

Suprapubische katheter

Omdat u zelf (tijdelijk) niet goed kunt plassen heeft u een suprapubische katheter gekregen. Suprapubisch betekent: boven het schaambeen. De arts of verpleegkundige heeft u informatie gegeven over de plaatsing en de verzorging van de katheter. Hieronder staat alles nog eens op een rij.

Wat is een suprapubische katheter?

Een suprapubische katheter (ook wel SPC) is een dunne slang die via de buikwand naar de blaas gaat. Een andere naam voor suprapubische katheter is buikkatheter. Om te voorkomen dat de katheter uit de blaas glijdt, zit er aan het uiteinde een ballon. Deze ballon is leeg bij het inbrengen (en verwijderen) en vullen we met water als deze in de blaas ligt. De slang van de katheter is aangesloten op een urine-opvangzak. Hierdoor loopt de urine direct weg en blijft de blaas leeg. Met een aftapkraantje maakt u de opvangzak leeg.

Voorbereiding

U hoeft voor de ingreep niet nuchter te zijn. Gebruikt u bloedverdunnende medicatie? In overleg met uw arts stopt u daar tijdelijk mee.

Verhinderd? Geef het minimaal 24 uur van tevoren door!

Als u door ziekte of een andere reden niet op de afspraak kunt komen, neem dan zo snel mogelijk contact op met de polikliniek urologie. We maken een nieuwe afspraak met u en in uw plaats kunnen wij een andere patiënt helpen.

Over de ingreep

Het plaatsen van de suprapubische katheter vindt plaats op de polikliniek en duurt ongeveer 45 minuten. Na de plaatsing kunt u meteen naar huis. We adviseren u om voor begeleiding en vervoer te zorgen.

Wat we gaan doen

- U krijgt een (eenmalige) katheter via de plasbuis zodat we blaas kunnen vullen met water.
- Met een echo-apparaat brengen we de blaas in beeld.
- We desinfecteren en verdoven de buik.
- De arts maakt een kleine snede in de verdoofde huid en prikt met een naald de blaas aan. Dit kunt u als drukkend ervaren en vervelend aanvoelen.
- Vervolgens wordt de katheter in de blaas gebracht.
- De snede van de plaatsing wordt gehecht en bedekt met gaas.
- Na de plaatsing, verwijderen we de blaaskatheter waarmee uw blaas is gevuld.
- Sluit de katheter de eerste 24 tot 48 uur niet af met een ventiel of katheterstop. Zo krijgt de blaas tijd om te helen.

Na 7 dagen kan de huisarts of praktijkassistent de hechting verwijderen. Soms wordt ook de katheter met een hechting vastgezet, ook deze hechting mag na 7 dagen worden verwijderd.

Mogelijke bijwerkingen en complicaties

Complicaties na het plaatsen van suprapubische katheter zijn gelukkig zeldzaam:

- Na het plaatsen, kunt u bloed verliezen uit de blaas. Soms is het noodzakelijk de blaas te spoelen.
- Het omliggende weefsel kan beschadigd raken, zoals een bloedvat of een deel van de darm.

Meest voorkomende problemen

Het schuiven van de katheter kan voor irritatie zorgen. Er kan wat afscheiding vormen, of de huid wordt rood en pijnlijk. Waarmee u ook te maken kunt krijgen:

Urine loopt niet goed af

Het kan voorkomen dat de slang van de katheter of van de urine-opvangzak is geknikt. U heft de knik op door de slang recht te buigen.

Is er geen knik zichtbaar? Controleer dan of de opvangzak lager dan de blaas hangt. Het kan zijn dat de katheter verstopt zit. Neem bij twijfel contact op met de polikliniek.

Lekkage

Lekkage kan ontstaan door een knik in de slang, een verstopte katheter of door blaaskrampen. Neem in het geval van een verstopping contact op met de polikliniek. Tenzij u weet hoe u de verstopping kunt opheffen.

(Pijnlijke) blaaskrampen

Bij blaaskrampen heeft u het gevoel van continue aandrang, het gevoel dat u moet plassen. Soms gaat dit samen met lekkage. Blaaskrampen zijn erg vervelend, de uroloog kan u medicatie voorschrijven.

Hulpmiddelen bij de katheter

Beenzak

De katheter is via een verbindingsslang aangesloten op een kleine urine-opvangzak, de beenzak. Hierin past maximaal 0,5 liter urine in. Door de aansluiting op de beenzak loopt de urine direct uit de blaas en blijft de blaas leeg. Met het aftapkraantje kunt u de beenzak legen. De beenzak zit met elastische bandjes vast aan uw been.

Nachtzak

Voor de nacht krijgt u een grotere urine-opvangzak, de nachtzak. Hierin past maximaal 2 liter urine. Voordat u gaat slapen, koppelt u de nachtzak aan de beenzak vast. Let op het openzetten van de aftapkraan aan de beenzak! Zorg ervoor dat de nachtzak niet hoger ligt dan uw blaas. Als u een ventiel heeft, kunt u de nachtzak ook op het ventiel aansluiten. Let dan op het openzetten van het ventiel!

Ventiel

Indien mogelijk, krijgt u een ventiel op uw katheter. Overdag heeft u dan geen beenzak nodig. De blaas leegt u iedere 3 tot 4 uur of bij aandrang, door het ventiel te openen. Door gebruik te maken van het ventiel blijft de blaasfunctie behouden.

Belangrijk: niet iedereen kan gebruikmaken van een ventiel. De arts of verpleegkundige legt u uit of u hiervoor in aanmerking komt.

Katheterstop

De katheterstop gebruikt u als tijdelijke afsluiting van de katheter. Bijvoorbeeld tijdens douchen of baden. De katheterstop kunt u alleen gebruiken zonder de urine-opvangzak. U ontkoppelt de opvangzak van de katheter en plaatst de stop op het uiteinde van de katheter.

Leefregels

Met de katheter kunt u uw dagelijkse activiteiten gewoon blijven doen. Ook sporten is mogelijk. Door de ballon blijft de katheter goed zitten. U kunt ook gewoon douchen of in bad.

Douchen en in bad

Voordat u gaat douchen of in bad gaat, verwijdert u de beenzak en/of de nachtzak. Vervolgens sluit de katheter (tijdelijk) af met de katheterstop.

Drinken

Wij adviseren u om 2 liter per dag te drinken. Dit zorgt voor een optimale doorstroming van de blaas. Verstoppingen en klachten van een infectie kunt u zo voorkomen.

Verzorging

Huid

Zorg altijd voor een goede hygiëne, een paar tips:

- Maak de huid rondom de buikkatheter dagelijks schoon met water. Dit kan voorzichtig spoelend onder de douche of met een washand.
- Dep de huid na het wassen rondom de buikkatheter droog en leg een schoon splitgaas rondom de katheter. Het gaas alleen aan de bovenkant afplakken, zo wordt de afvoer van urine niet belemmerd.
- Als de huid rondom de katheter rood en pijnlijk is, mag u de huid verzorgen met Betadine zalfgaas. Wissel het zalfgaas dagelijks na het schoonmaken. Betadine zalf raden we af, omdat het de huid week maakt.
- Was uw handen voor en na het verwisselen en/of koppelen van de urine-opvangzak.

Na een aantal weken is de opening rondom de katheter geheeld. Als er weinig afscheiding is, hoeft u geen gaas meer te gebruiken.

Katheter

Rondom de katheter kan wat afscheiding vormen. Dit is normaal en niet schadelijk. De afscheiding verwijdert u door met een lauwwarme washand voorzichtig over de slang te wrijven.

Beenzak

De urine-opvangzakken spoelt na gebruik om met lauwwarm water. Als de opvangzak naar urine ruikt, gebruik dan lauwwarm water, azijn en een druppel afwasmiddel. Spoel de opvangzak daarna goed met water uit.

Het materiaal vervangen

Katheter

Elke 6 tot 12 weken wordt de katheter vervangen door een nieuwe. Hoe vaak de katheter wordt vervangen, is afhankelijk van steenaanslag en het advies van de arts. Het kan voorkomen dat uw katheter eerder moet worden vervangen. De katheter kan thuis vervangen worden door de thuiszorg. Bij problemen kunnen we de katheter hier op de polikliniek vervangen.

Urine-opvangzak

Zowel de beenzak als de nachtzak vervangt u 1 keer per week. Tussentijds spoelt u de zakken om met lauwwarm water.

Beenbanden

De beenbanden wisselt u tegelijk met de beenzak. De bandjes zijn uitwasbaar en daardoor meermaals te gebruiken.

Ventiel

Als u een ventiel heeft, neemt u elke 2 weken een nieuw ventiel.

Het materiaal aansluiten

De beenzak aansluiten op de katheter

Was altijd eerst uw handen voordat u de beenzak aansluit op de katheter.

- Zorg dat de blaas leeg is.
- Verwijder de katheterstop of oude opvangzak.
- Verwijder de verpakking van de opvangzak.
- Houd de slang van de opvangzak vast en verwijder voorzichtig de beschermhoes.
Let op: Raak het koppelstuk niet met de handen aan.
- Verbind het aansluitstuk met de katheter.
- Maak de beenzak vast met de beenband.

De nachtzak aansluiten op de beenzak

Was altijd eerst uw handen voordat u de nachtzak aansluit op de beenzak.

- Verwijder de verpakking van de opvangzak.
- Houd de slang van de opvangzak vast en verwijder voorzichtig de beschermhoes.
Let op: Raak het koppelstuk niet met de handen aan.
- Verbind het koppelstuk van de nachtzak met de aftapkraan van de beenzak.

Ventiel aansluiten op de katheter

Was altijd eerst uw handen voordat u het ventiel aansluit op de katheter.

- Zorg dat de blaas leeg is.
- Verwijder het oude ventiel.
- Verwijder de verpakking en de beschermhoes van het ventiel.
Let op: raak het koppelstuk niet met de handen aan.
- Verbind het koppelstuk van het ventiel met de katheter.

Hoe kunt u materiaal bestellen?

Bij de eerste plaatsing van de blaaskatheter krijgt u een startpakket mee. Hierin zit voor de eerste 3 weken al het materiaal dat u nodig heeft. Ook krijgt u een visitekaartje mee van Medireva, een medisch speciaalzaak. Hier bestelt u het materiaal dat u na de eerste 3 weken nodig heeft.

Lukt het u niet om zelf het materiaal te bestellen?

Als de thuiszorg de katheter vervangt, kan de thuiszorg het materiaal voor u bestellen. Als wij de katheter op de polikliniek vervangen, kunnen wij het materiaal voor u bestellen.

De blaas spoelen

Bij het gebruik van een katheter ontstaat soms slijm of gruis in de blaas. Dit is normaal, maar is wel vervelend. **Om dit te voorkomen adviseren wij u om 2 liter te drinken per dag.** Soms adviseert de arts of verpleegkundige om de blaas te spoelen met kraanwater. In dat geval ontvangt u hierover apart informatie.

Antibiotica

Iedereen met een katheter heeft bacteriën in de blaas. Dit kan klachten geven zoals stinkende urine, een branderig gevoel, blaaskrampen of pijn in de onderbuik. Het gebruik van antibiotica is pas noodzakelijk als u andere klachten van een infectie heeft. Wij waarschuwen tegen een overmatig gebruik van antibiotica, bij twijfel kunt u (of kan uw huisarts) overleggen met de polikliniek urologie. Zo nodig kan er een afspraak worden gemaakt bij de arts.

Wanneer contact opnemen?

Neem direct contact op:

- **als de katheter uit de blaas is.**

Waarschuw direct degene die bij u de katheter wisselt (arts, huisarts, of verpleegkundige). Als de katheter bij ons wordt gewisseld, belt u de polikliniek urologie en vraagt u naar de verpleegkundige.

- **als de katheter verstopt zit.**

Spoelt u de katheter zelf? Probeer dan eerst voorzichtig te spoelen tot de urine schoon is. Controleer of de katheter of de verbindingsslang naar de urine-opvangzak geknikt is. Controleer of de urine-opvangzak lager dan de blaas hangt. Lukt dit niet en blijft de katheter verstopt? Neem dan contact op met degene die uw katheter wisselt.

- **bij koorts boven de 38,5°C.**

- **als de urine bloederig is met stolsels.**

Heeft u nog vragen?

De informatie hierboven is voor u wellicht niet compleet. Bij niet dringende vragen, mailt u ons. Op werkdagen ontvangt u binnen 24 uur antwoord. Met dringende vragen belt u tussen 8.00 en 16.30 uur de polikliniek en vraagt u naar de verpleegkundige.

Contact

Polikliniek urologie (010) 704 01 46 van 8.00 - 16.30 uur.

Buiten deze tijden en in het weekend belt u Erasmus MC (010) 704 0 704 en vraagt u naar de dienstdoende uroloog (alleen bij spoed).

E-mail: uoverpleegkundige@erasmusmc.nl.

